

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[МКСК готує зміни до закону про Український культурний фонд. – Мар'яна Зінченко](#)

[Організатори року Молодіжної столиці Європи у Львові оприлюднили програму відкриття. – Марія Масюк](#)

[«Переїменуємо палац на честь Сагайдачного, який москву палив» – Філатов про пошкоджену у Дніпрі історичну пам'ятку. – Ольга Вагнер](#)

[росіяни хочуть виділити на культуру окупованої Херсонщини додатково 46 мільйонів рублів](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Тіні кремлівських наративів: як і чому члени команди Трампа вторять російській пропаганді. – Леся Бідочко, Костянтин Задирака, Андрій Пилипенко](#)

[СБУ заочно оголосила підозру російському пропагандисту Володимирі Соловійову. – Валерія Буняк](#)

Медіа

[Асоціація провайдерів просить відхилити частину правок до закону «Про медіа», які стосуються іноземних каналів. – Наталія Данькова](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[«Вільний простір вільних людей»: як у Рівному з'явилася нова літературно-мистецька платформа «Фактури». – Катерина Ношкалюк](#)

[«Ми відкрили скелет будинку із залишками різних історичних періодів». \(У Львові відновили давню кам'яницю і надали їй нових сенсів\). – Оріся Шиян](#)

[Поліція Чернігівщини почала розслідувати знищення масового поховання жертв Голодомору. – Анастасія Большакова](#)

Креативні індустрії

[У Києві пройде Ukrainian Design and Innovation Week](#)

Благодійність

[Гурт «Антитіла» передав ГУР багатопільовий катер](#)

[«Україна Інкогніта» проведе тур мозаїками Голосіївського району](#)

Фестивалі

[«Бумбокс» – перший хедлайнер Atlas Festival 2025: деталі про подію. – Ропасва Жанна](#)

Театр

[9 театральних постановок, які можна відвідати в День театру 27 березня в Києві, Одесі, Чернігові, Дніпрі та Львові](#)

Музика

[Не втратимо зв'язок: алуона алуона з великим концертом у Києві. – Ярослава Наумова](#)

Візуальні мистецтва

[У Львові відкриється виставка «Оригіналом будемо милуватися після» харківського куратора Бориса Філоненка. – Антон Малиновський](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[SUNNY BUNNY оголосив фільм-відкриття цьогорічного фестивалю. – Ропасва Жанна](#)

[«Мавка. Справжній міф». В Україні знімуть новий фентезі-фільм про містичну лісову німфу. – Катерина Кадакова](#)

[Дарія Легоні-Фіалко: Ми хочемо розказати історію Алли Горської так, щоб вона була зрозумілою й іноземним глядачам. – Наталія Данькова](#)

Декоративно-ужиткове мистецтво

[Скарби, що оживають: у Києві відкривається виставка спадщини ЮНЕСКО](#)

Просвітництво

[PinchukArtCentre запрошує молодих спеціалістів культури на освітній курс «Вступ до професії». – Софія Богуславець](#)

Література. Книговидання

[Поетична збірка Галини Крук – у лонглісті премії американського ПЕН](#)

Охорона культурної спадщини

[Рада підтримала закон про покарання за знищення культурної спадщини та незаконні розкопки. – Анастасія Большакова](#)

[Випасання худоби на полонинах та традиції надазовських греків внесли до переліку культурної спадщини. – Анастасія Большакова](#)

Військові повернули викрадене крісло Шептицького з Харківщини до Львова. – Анастасія Большакова

Бібліотечна справа. Читання

УІК: У 2024 більшість громад не виділяли кошти на бібліотечні закупівлі

Forbes назвав книгарні, які були найприбутковішими у 2024 році. – Марічка Максимець

У Луцьку стартував Всеукраїнський тиждень дитячого читання

Як ми рефлексуємо над прочитаним? Дискусія про читацькі щоденники, книжкові клуби та культуру читання. – Анастасія Чуй

Авторське право

Режисерка «Кави з кардамоном» вперше відповіла на обвинувачення щодо зйомок 2 сезону серіалу. – Ольга Паньків

Міжнародне співробітництво

Для дітей, переміщених в Україні і за кордон, надіслали понад 1 млн книжок

Загальні питання

МКСК готує зміни до закону про Український культурний фонд. – Мар'яна Зінченко

Під час виїзного засідання Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики за участі першої заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій Г. Григоренко обговорювалися результати діяльності УКФ за вісім років та необхідні зміни до закону про Український культурний фонд. Основна мета змін – удосконалення правових засад діяльності фонду, що діє з 2017 року як ключова інституція з підтримки мистецьких ініціатив за європейськими стандартами. За роки роботи УКФ виявлено певні законодавчі прогалини, що ускладнюють його діяльність. Оновлення законодавчої бази має створити сприятливі умови для розвитку установи. МКСК запропонувало для уникнення правових колізій уточнити в законі термінологію, зокрема поняття «грант», «проект» і «довгостроковий проект». У законі буде чітко врегульовано процедури розроблення та затвердження пріоритетів УКФ, а також вимоги до формування наглядової ради УКФ. Зокрема пропонується встановити додаткові вимоги до громадських організацій, що висувають кандидатів, а також запровадити механізм дострокового припинення повноважень ради в разі систематичного невиконання обов'язків. Крім того, буде запроваджено можливість підтримки довгострокових проектів УКФ, зокрема унормування процедури через систему траншів, а також уточнено повноваження наглядової ради, дирекції та виконавчого директора УКФ. Законопроект має пройти процедуру громадського обговорення. Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/239418/2025-03-26-mksk-gotuie-zminy-do-zakonu-pro-ukrainskyy-kulturnyy-fond/>

Організатори року Молодіжної столиці Європи у Львові оприлюднили програму відкриття. – Марія Масюк

У !FESTrepublic 5 квітня відбудеться офіційне відкриття року Молодіжної столиці Європи 2025. Цей титул Львів отримав першим з українських міст. На відвідувачів чекають мотиваційні виступи про молодь та її роль у суспільстві, а фіналом програми стане концерт за участі гуртів Nazva та O.Torvald, репера Отоу. Також до програми долучаться Василь Байдак, Тарас Чмут, Богдан Кротевич, Роман Кравець, Меланія Подоляк, Олександр Нотевський та ін. Докладніше:

https://zaxid.net/organizatori_molodizhnoyi_stolitsi_yevropi_u_lvovi_oprilyu_dnili_programu_vidkrittya_n1606886

«Перейменуємо палац на честь Сагайдачного, який москву палив» – Філатов про пошкоджену у Дніпрі історичну пам'ятку. – Ольга Вагнер

У Дніпрі через атаку БПЛА по середмістю пошкоджено пам'ятку архітектури національного значення – Палац студентів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, зведений наприкінці XVIII сторіччя як Палац князя Григорія Потьомкіна-Таврійського. Цю подію прокоментував міський голова Б. Філатов. Докладніше:

<https://suspilne.media/dnipro/980445-perejmenuemo-na-cest-sagajdacnogo-akij-moskvu-paliv-filatov-povidomiv-so-cerez-ataku-poskodzena-istoricna-budivla/>

росіяни хочуть виділити на культуру окупованої Херсонщини додатково 46 мільйонів рублів

росіянам катастрофічно не вистачає працівників культури на Херсонщині – майже нема кому провадити пропаганду. Особливо не вистачає бібліотекарів. Відтак, у межах путінської програми «Земський працівник культури» вони вирішили виділити додатково ще 46 мільйонів рублів (майже пів мільйона доларів) для працевлаштування 23 працівників у сфері культури в окупованій частині Херсонщини. Про це стало відомо з окупаційних повідомлень. Докладніше:

<https://skadovsk.rayon.in.ua/news/793355-rosiyani-khochut-vidiliti-na-kulturu-okupovanoi-khersonshchini-dodatkovo-46-milyoniv-rubliv>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Тіні кремлівських наративів: як і чому члени команди Трампа вторять російській пропаганді. – Леся Бідочко, Костянтин Задирака, Андрій Пилипенко

Автори аналізують, які саме коментарі американських посадовців збігаються з тезами російської пропаганди й чи це «зрада». Докладніше:

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/37703/2025-03-27-tini-kremlivskykh-naratyviv-yak-i-chomu-chleny-komandy-trampa-vtoryat-rosiyskiy-propagandi/>

СБУ заочно оголосила підозру російському пропагандисту Володимиру Соловйову. – Валерія Буняк

Соловйов входить до медійного пулу російського диктатора путіна і є одним із головних рупорів кремля. Слідчі СБУ повідомили соловйову про підозру за п'ятьма статтями Кримінального кодексу України: геноцид (ч. 2 ст. 442), посягання на територіальну цілісність України (ч. 3 ст. 110), виправдовування збройної агресії РФ (ч. 3 ст. 436-2), підлив державного ладу (ч. 3 ст. 109) та пропаганда війни (ст. 436). Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/239411/2025-03-26-sbu-zaочно-ogolosyla-pidozru-rosiyskomu-propagandystu-volodymyru-solovyovu/>

Медіа

Асоціація провайдерів просить відхилити частину правок до закону «Про медіа», які стосуються іноземних каналів. – Наталія Данькова

Асоціація правовласників та постачальників контенту (АППК) просить Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики відхилити частину поправок до законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності медіа» № 12111 щодо іноземних медіа. Занепокоєння асоціації викликали поправки народної депутатки України О. Кондратюк до другого читання. Зокрема, в одній з них ідеться про те, що Національна рада з питань телебачення та радіомовлення має відмовляти в реєстрації лінійних медіа, якщо вони не мають української доріжки і мовлять

мовою держави-агресора. На думку АППК, прийняття цих правок може призвести до анулювання реєстрації низки іноземних каналів, які не мають зв'язку з державою-агресором, але надають доступ до програм російською. Наприклад, Discovery, Animal Planet, DTX, Food Network, Discovery Science, Discovery Channel, 'ILC, Travel Channel, ID, 4ever Drama, 4ever Theater, English Club TV, Extreme Sports Channel, Music Box Classic. Також асоціація звертає увагу на правку про те, що контент, вироблений за межами держави-агресора, але дубльований компанією, що базується в державі-агресорі, підпадатиме під обмеження. «Це може негативно вплинути на іноземних дистрибуторів, навіть тих, які не мають прямого зв'язку з державою-агресором, якщо частину їхнього контенту було дубльовано в цій країні. Європейські та світові медіапровайдери, які пропонують контент, дубльований у росії, тепер можуть зіткнутися з обмеженнями в Україні, навіть якщо вони також пропонують контент, дубльований або субтитрований українською мовою, і не мають жодних інших зав'язків з державою-агресором», – ідеться у зверненні асоціації. На думку АППК, такі зміни створюють підґрунтя для спорів з Нацрадою та дестабілізують галузь в умовах воєнного стану. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/239413/2025-03-26-asotsiatsiya-provayderiv-prosyit-vidkhylyty-chastynu-pravok-do-zakonu-pro-media-yaki-stosuyutsya-inozemnykh-kanaliv/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

«Вільний простір вільних людей»: як у Рівному з'явилася нова літературно-мистецька платформа «Фактури». – Катерина Ношкалюк

Поєднання літератури, кіно, музики, образотворчого та перформативного мистецтва – «Фактури», нова літературно-мистецька платформа у Рівному, яка виникла влітку 2024 року й об'єднує і митців-початківців, і тих, хто вже давно знаний у місті та за його межами. Докладніше про її діяльність у репортажі:

<https://kultura.rayon.in.ua/topics/792965-vilniy-prostir-vilnikh-lyudey-yak-u-rivnomu-zyavilasya-nova-literaturno-mistetska-platforma-fakturi>

«Ми відкрили скелет будинку із залишками різних історичних періодів». (У Львові відновили давню кам'яницю і надали їй нових сенсів). – Оріся Шиян

«Кожен будинок у центрі Львова – то стислий переказ багатовікової історії міста. По кам'яницях площі Ринок можна вивчати стилі архітектури, моду різних періодів, історії мешканців цих будинків і подій, що там сталися. Їхні підвалини часто сягають дрімучого готичного середньовіччя, перші поверхи зберігають склепіння і розписи періоду Ренесансу, а верхні – могли добудовуватися вже в період бабці Австрії. Якщо їм вдалося вціліти без капітальних перебудов радянського часу та „євроремонтів” 90-х, тоді є шанс побачити всю красу». Однією з команд, що займається відновленням давньої розкоші, є реставраційна майстерня Karp Restorer. Її засновник В. Карпів розповідає про один з цінних об'єктів, над яким працює його команда на площі Ринок, 21. Там на другому поверсі відкрито одну частину мистецького

простору Mono і реставрують ще одне приміщення. Новою місією будівлі буде підтримка і відновлення через культуру і мистецтво. Міська рада, якій належить це приміщення, вирішила влаштувати тут культурний простір, зокрема, для психологічного відновлення ветеранів. Роботи профінансували меценати. Докладніше:

https://zaxid.net/vidnovlennya_davnoyi_kamyantsi_na_ploshhi_rinok_foto_i_storiya_ta_tsikavi_fakti_n1606844

Поліція Чернігівщини почала розслідувати знищення масового поховання жертв Голодомору. – Анастасія Большакова

Поліцією та слідчими Прилуцького районного відділу відкрито кримінальне провадження про можливе знищення цвинтаря в селі Івківці, де були поховані жертви Голодомору. Напередодні місцеві медіа повідомляли, що поховання розрівнюють бульдозерами. Провадження відкрито по факту порушення статті 297 Кримінального кодексу України, а саме «Наруга над могилою або іншим місцем поховання». Триває досудове розслідування, поліцейські вивчають документи про наявність поховань на пошкодженій ділянці. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/rozsliduvannya-pro-znishchennya-pohovannya-zhertv-golodomoru-307166/>

Креативні індустрії

У Києві пройде Ukrainian Design and Innovation Week

Від 28 квітня по 4 травня в Києві проходить Ukrainian Design and Innovation Week. Організатори готують події, інсталяції, зустрічі, виставки тощо. Тема цьогорічного сезону – Метаморфози: мистецтво змін і глибоке перевтілення. Open call для участі в головній виставці фестивалю – Design Hall – уже стартував. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/u-kyievi-projde-ukrainian-design-and-innovation-week/>

Благодійність

Гурт «Антитіла» передав ГУР багатоцільовий катер

У межах благодійної кампанії «Катери для ГУР» музиканти гурту «Антитіла» зібрали 10,4 мільйона гривень, які витратили на закупівлю багатоцільового катера Т12 для Головного управління розвідки Міністерства оборони України. Це не перший катер, до придбання якого долучився гурт. Торік музиканти придбали бойове обладнання для виконання задач на кримському напрямку та передали п'ять тисяч тактичних аптечок для спецпідрозділів ГУР МО України. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/793443-gurt-antitila-peredav-gur-bagatotsiloviy-kater>

«Україна Інкогніта» проведе тур мозаїками Голосіївського району

30 березня активісти з «Україна Інкогніта» проведуть благодійний тур мозаїками Голосіївського району. Всі кошти підуть на проєкт з оцифрування

мозаїк Києва. Під час туру можна буде побачити роботи А. Горської, В. Зарецького, А. Рибачук, В. Мельниченка та багатьох інших видатних майстрів. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/ukrayina-inkognita-provede-tur-mozayikamy-golosiyivskogo-rajonu/>

Фестивалі

«Бумбокс» – перший хедлайнер Atlas Festival 2025: деталі про подію. – Ропасва Жанна

Atlas Festival 2025, що проходить 18–20 липня у Києві, святкуватиме подвійний ювілей: 10 років фестивалю та 20 років гурту «Бумбокс». Захід матиме благодійну мету – організатори планують зібрати понад 100 мільйонів гривень на підтримку ЗСУ. Докладніше:

<https://bit.ua/2025/03/bumboks-pershyj-hedlajner-atlas-festival-2025-detali-pro-podiyu/>

Театр

9 театральних постановок, які можна відвідати в День театру 27 березня в Києві, Одесі, Чернігові, Дніпрі та Львові

27 березня – Міжнародний день театру. До цього дня у Чернігові поставили британську комедію «Дівчата з календаря», у Києві святкують 105-річчя театру Франка, у Львівському театрі ім. М. Заньковецької показуватимуть виставу «Червона рута» тощо. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/979087-9-teatralnih-postanov-aki-mozna-vidvidati-v-den-teatru-27-berezna-v-kyevi-odesi-chernigovi-dnipri-ta-lvovi/>

Музика

Не втратимо зв'язок: alyona alyona з великим концертом у Києві. – Ярослава Наумова

Українська реперка та представниця країни на «Євробаченні 2024» alyona alyona виступить 9 квітня у Жовтневому палаці з оновленою програмою «Не втратимо зв'язок». З початку березня співачка перебуває у всеукраїнському турі, який, як й концерт у Києві, має і благодійну місію: alyona alyona разом із DIM.RIA продовжують збір коштів на створення будинку для дітей-сиріт, які втратили батьків та свої домівки під час повномасштабного вторгнення. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-ne-vtratimo-zvyazok-alyona-alyona-z-velikim-kontsertom-u-kyevi>

Візуальні мистецтва

У Львові відкриється виставка «Оригіналом будемо милуватися після» харківського куратора Бориса Філоненка. – Антон Малиновський

У львівському просторі «Дім42» відкриється серія лабораторних виставок «Оригіналом будемо милуватися після», зібрана куратором Б. Філоненком. Проєкт складатиметься з трьох експозиційних частин, які

відкриватимуться поступово впродовж 10 тижнів. Ця серія – «про сучасні мистецькі практики та палеонтологію, про сучасну екологічну думку, шосте масове вимирання та пошук нових оповідей про життя на руїнах». Перша виставка з серії стартує 6 квітня. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/we-will-admire-the-original-after/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

SUNNY BUNNY оголосив фільм-відкриття цьогорічного фестивалю. – Ропасва Жанна

Організатори третього фестивалю квір-кіно SUNNY BUNNY оголосили фільм-відкриття – ним стала українська документальна стрічка «Королеви радості» режисерки О. Гібелінди. Захід проходитиме у Києві 18–25 квітня. Докладніше:

<https://bit.ua/2025/03/sunny-bunny-ogolosyv-film-vidkryttya-tsogorichnogo-festyvalyu/>

«Мавка. Справжній міф». В Україні знімуть новий фентезі-фільм про містичну лісову німфу. – Катерина Кадакова

Кіностудія FILM.UA Group випустить новий ігровий фентезі-фільм про міфологічну героїню Мавку, яка стала всесвітньо відомою завдяки анімаційному блокбастеру «Мавка. Лісова пісня». Події стрічки «Мавка. Справжній міф» відбуваються в сучасній Україні, але спираються на українську міфологію, в якій мавки є небезпечними лісовими німфами. Фентезі продюсують І. Костюк й А. Єлісеєва, а сценарій пише Я. Войцешек – саме ця команда привела до успіху анімаційну «Мавку», що збрала понад 21 мільйон доларів у світовому кінопрокаті, ставши найкасовішим українським фільмом усіх часів. Режисеркою виступить К. Царик, відома масштабними концертними постановками, кліпами для топових українських зірок і участю в серіалі-антології «Перші дні». Реліз заплановано на весну 2026 року. Докладніше:

<https://divoche.media/2025/03/26/mavka-spravzhniy-mif-v-ukraini-znimut-novyy-fentezi-film-pro-mistychnu-lisovu-nimfu/>

Дарія Легоні-Фіалко: Ми хочемо розказати історію Алли Горської так, щоб вона була зрозумілою й іноземним глядачам. – Наталія Данькова

Д. Легоні-Фіалко разом із К. Ласкарі заснували свій продакшн для створення проєктів у різних жанрах (детективи, бойовики, комедії, спортивні драми, документальні драми). Після початку повномасштабного вторгнення продакшн на певний час припинив роботу і зосередився на створенні документалістики разом з Об'єднанням українських продюсерів. Але згодом виробництво художнього контенту відновилося. За словами Легоні-Фіалко, зараз основна бізнес-модель полягає у додатковій монетизації (ютуб, продаж прав, платформи). Інакше створювати контент нерентабельно. Саме тому Space Production орієнтується на пошук партнерів і розвиток монетизації у ютубі. Зараз у виробництві – нові сезони «К.О.Д.», «Сліпої» та нові детективні серіали для СТБ й «1+1». Ключовим проєктом у виробництві є серіал про українську

художницю А. Горську, який створюється для «1+1». Докладніше про це в інтерв'ю Легоні-Фіалко:

<https://detector.media/production/article/239449/2025-03-27-dariya-legoni-fialko-my-khochemo-rozkazaty-istoriyu-ally-gorskoi-tak-shchob-vona-bula-zrozumiloyu-y-inozemnym-glyadacham/>

Декоративно-ужиткове мистецтво

Скарби, що оживають: у Києві відкривається виставка спадщини ЮНЕСКО

27 березня у Національному музеї декоративного мистецтва України відкривається виставка «Ремесла, що живуть», присвячена темі декоративного мистецтва в Національному переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України та репрезентативному Списку ЮНЕСКО. Експозиція презентує близько 150 творів II половини XIX – поч. XXI ст. з колекції музею. Серед них є справжні музейні раритети, привезені з експедицій ще з часів формування музейної колекції на чолі з її фундаторами М. Біляшівським та Д. Щербаківським, а потім збережені поколіннями музейників. Виставка експонує музейні пам'ятки, які належать до світової спадщини ЮНЕСКО та визнані надбанням людства. Це твори петриківського декоративного розпису, предмети з кримськотатарським орнаментом «Орьнек», писанки (лівобережна і правобережна Україна), вироби Косівської мальованої кераміки тощо. Серед представлених авторів – видатні українські митці: Т. Пата, В. Глущенко, М. Тимченко та багато інших. Докладніше:

<https://life.kyiv.ua/news/skarbi-scho-ozhivayut-u-kivi-vidkrivatsya-vistavka-spadschini-yunesko>

Просвітництво

PinchukArtCentre запрошує молодих спеціалістів культури на освітній курс «Вступ до професії». – Софія Богуславець

До участі запрошують студентів/-ток старших курсів і випускників/-иць гуманітарних спеціальностей. Прийом заявок триває до 30 березня. Програма «Вступ до професії» допомагає учасникам й учасницям розпочати професійний шлях у кураторстві або в дослідженні сучасного мистецтва. Тож це можливість і розвиватися у сфері, і почерпнути нові знання чи поглибити наявні навички, а згодом утілити їх у власні проєкти. Докладніше про умови участі:

<https://sensormedia.com.ua/art/pinchukartcentre-zaprosuye-molodyh-speczialistiv-kultury-na-osvitnij-kurs-vstup-do-profesiyi/>

Література. Книговидання

Поетична збірка Галини Крук – у лонглісті премії американського ПЕН

У номінацію «Перекладна поезія» премії PEN America Literary Awards увійшла збірка Галини Крук «Lost in Living» («Загублені в житті»), що вийшла друком у видавництві Lost Horse Press у 2024 році (це 16 книжка у серії сучасної української поезії цього видавництва). З української вірші переклали Дзвіня Орловська й Алі Кінзелла. Докладніше:

<https://chytomo.com/poetychna-zbirka-halyny-kruk-u-lonhlysti-premii-amerykansko-ho-pen/>

Охорона культурної спадщини

Рада підтримала закон про покарання за знищення культурної спадщини та незаконні розкопки. – Анастасія Большакова

Верховна Рада ухвалила зміни до Кодексу про адміністративні порушення і Кримінального кодексу України про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями. У документі пропонується: встановити кримінальну відповідальність за умисне знищення, руйнування чи пошкодження культурних цінностей, які віднесені до об'єктів культурної спадщини; посилити санкції у формі штрафів за незаконне проведення археологічних розкопок. У пояснювальній записці до документа йдеться, що зміни стосуватимуться також й впровадження покарання за псування архівних документів, які входять до Національного архівного фонду та інших архівних установ. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/rada-pidtrimala-zakon-pro-pokarannya-za-umisne-znishchennya-kulturnoji-spadshchini-307168/>

Випасання худоби на полонинах та традиції надазовських греків внесли до переліку культурної спадщини. – Анастасія Большакова

26 березня Міністерство культури та стратегічних комунікацій України додало нові елементи до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України. Це: Традиція, знання та уміння, пов'язані із сокальською сорочкою; Традиції Святого вечора та Різдва в Україні; Традиція відзначення Святого вечора в Україні; Традиції Святого вечора на Буковині; Традиція випасання худоби на буковинських та бессарабських полонинах Чернівецької області; Культурні звичаї та способи самовираження, пов'язані з обрядовим хлібом надазовських греків (Псатир). Тепер місцеві громади мають врахувати рекомендації Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при МКСК та піклуватися про охорону визнаних елементів нематеріальної культури. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/minkulturi-dodalo-tradiciji-mariupolskih-grekiv-do-spisku-kulturnoji-spadshchini-307163/>

Військові повернули викрадене крісло Шептицького з Харківщини до Львова. – Анастасія Большакова

26 березня до Архикатедрального Собору святого Юрія у Львові військові повернули крісло митрополита Андрея Шептицького. Багато років реліквію вважали втраченою. Старовинне крісло знайшли у місцевого реставратора під час звільнення окупованих територій Сумської та Харківської областей поблизу Курщини. Майстер розповів, що у 1980-х роках артефакт незаконно вивіз зі Львова митрополит російської православної церкви Никодим Руснак. Перед від'їздом з міста 1989 року він вивіз низку речей, включно з кріслом. Військові Третього інтернаціонального легіону транспортували крісло до Львова. Зараз артефакт потребує реставрації та відновлення втрачених деталей. Автентичність предмету та зв'язок з Шептицьким підтвердив

Львівський митрополит і архієпископ Ігор. Тепер єпархія у співпраці з істориками та меценатами збиратимуть кошти на реставрацію. В подальшому планують передати крісло до Музею митрополита Андрея Шептицького. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/viyskovi-povernuli-vikradene-krislo-sheptickogo-z-kurshchini-do-lvova-307177/>

Бібліотечна справа. Читання

УІК: У 2024 більшість громад не виділяли кошти на бібліотечні закупівлі

Українські органи місцевого самоврядування, попри проведену реформу самоврядування, продовжують виділяти кошти лише на утримання бібліотечних приміщень та персоналу, а поповнення книжкових фондів у бібліотеках своїх громад вважають справою державного рівня, повідомляє Український інститут книги. У 2024 році більшість громад не виділяли кошти на бібліотечні закупівлі: 58% проти 42%. Загальна сума закупівель 2024 року склала понад ₪33 млн, на які можна було купити приблизно 100 тисяч примірників книжок. В УІК зауважують, що 2025 року ситуація може трошки покращитися: 46,7% громад планують виділення коштів на бібліотечні закупівлі, а 53,3%, не планують. Запланована сума складає ₪49 млн, що в умовах зростання цін дозволяє очікувати на закупівлю 140 тисяч примірників. Майже третина (30,79%) громад включно із Києвом знайшли можливість профінансувати бібліотечні закупівлі впродовж обох років попри тяготи воєнного стану. Найбільше таких громад на Львівщині (62%), найменше – на Миколаївщині (12,77%). У цілому по Україні переважають (42%) громади, які проігнорували закупівлі впродовж останніх двох років. З «мирних» територій найбільше таких у Чернівецькій області (72%), а найменше – у Львівській (14%). Не було фінансування в 2024 році, але буде фінансування в 2025 році у 16% громад. 11% громад змогли виділити кошти на закупівлі в 2024 році, але вирішили не продовжувати цю практику у 2025. Щодо обсягів фінансування, то з розрахунку на одного мешканця найкращою виявилася ситуація у Київській області, де на кожного мешканця громади, де відбулися закупівлі, припало ₪4. Найменше – 82 копійки – дісталось середньостатистичному киянину. Щоб покращити ситуацію, УІК пропонує: повернення державної програми поповнення фондів публічних бібліотек з розрахунку закупівлі не менше як 2 млн нових книжок щорічно; контроль у громадах з боку органів влади та місцевого самоврядування за дотриманням соціальних нормативів оновлення бібліотечних фондів; проведення адвокаційних кампаній у громадах на підтримку виділення коштів на оновлення бібліотечних фондів. Результати опитування було презентовано на круглому столі «Бібліотека для подолання суспільних викликів у громадах». Докладніше:

<https://chytomo.com/uik-u-2024-bilshist-hromad-ne-vydilialy-koshty-na-bibliotechni-zakupivli/>

Forbes назвав книгарні, які були найприбутковішими у 2024 році. – Марічка Максимець

26 березня видання Forbes опублікувало матеріал, у якому називає найприбутковіші українські книгарні 2024 року. Зокрема мережа «Книгарня Є» заробила понад 1 мільярд гривень. Також у топі Yakaboo, «Буква», «Книголенд» і «Сенс». Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/naiprybutkovishi-knyharni/>

У Луцьку стартував Всеукраїнський тиждень дитячого читання

Цьогоріч захід проводиться під гаслом «Читай і мрій, знайди в книжках розраду» і має на меті популяризацію читання серед дітей та молоді. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/793383-u-lutsku-startuvav-vseukrainskiy-tizhden-dityachogo-chitannya>

Як ми рефлексуємо над прочитаним? Дискусія про читацькі щоденники, книжкові клуби та культуру читання. – Анастасія Чуй

«Текстура» – програма з промоції читання, заснована в межах платформи «Тепле місто» в Івано-Франківську. За три роки діяльності «Текстура» започаткувала книжкові клуби для дорослих, дітей і підлітків та створила читацькі щоденники для них, провела дві Літературні резиденції імені Олега Лишеги, організувала публічні події з культурними діячами з України та не тільки. І зараз продовжує активно працювати з проектами та заходами, спрямованими на розвиток культури читання. 18 лютого відбулася панельна дискусія «Як ми рефлексуємо свої читацькі досвіди?» за участі Б. Неборак – журналістки, редакторки, кураторки книжкового клубу The Ukrainians; О. Павленко – головної редакторки, співзасновниці Divoche.media та кураторки книжкового клубу; Я. Микитин – креативної менеджерки «Текстури»; О. Рафаловича – книжкового блогера, автора каналу «Перехресні стежки». Модерувала зустріч проєктна менеджерка Фондації ЗМІН Д. Шутяк. Під час розмови учасники обговорили важливість літератури в житті, роль книжкових клубів та читацьких щоденників, планування читацького року. Також «Текстура» презентувала читацькі щоденники, створені у співпраці з Фондацією ЗМІН. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/books/yak-my-refleksuyemo-nad-prochytanym-dyskusiya-pro-chytaczki-shhodennyky-knyzhkovi-kluby-ta-kulturu-chytannya/>

Авторське право

Режисерка «Кави з кардамоном» вперше відповіла на обвинувачення щодо зйомок 2 сезону серіалу. – Ольга Паньків

Режисерка І. Громозда відповідає на обвинувачення письменниці Н. Гурницької щодо порушення авторського права при зйомках другого сезону «Кави з кардамоном». Докладніше:

https://kino.24tv.ua/irina-gromozda-pro-skandal-kavi-kardamon-shho-skazala-rezhiserka_n2784861

Міжнародне співробітництво

Для дітей, переміщених в Україні і за кордон, надіслали понад 1 млн книжок

У межах акції «Українським дітям – українську книгу» в міста України та понад 32 країни світу передано понад 1 мільйон українських книжок. Благодійна ініціатива стартувала 15 березня 2022 року за участі Держкомтелерадіо, Офісу президента України, Міністерства культури та інформаційної політики, згодом доєдналося і Міністерство закордонних справ. Мета проєкту – безкоштовно забезпечувати українських дітей і дорослих, які були змушені залишити свої домівки через війну, художньою, навчальною та дитячою літературою. На прифронтові території передано понад 25 тисяч книжок. Ще близько 3 тисяч книжок надруковано шрифтом Брайля. Акція «Українським захисникам – українську книгу» дала змогу передати 2 тисячі книжок для військових у Сумській і Чернігівській областях, а в межах ініціативи «Українській молоді – європейську книгу» українські ВНЗ отримали 10 тисяч книжок мовами країн ЄС. Окрема частина акції – підтримка українців за кордоном. Радник Посольства України в Данії В. Кравченко повідомив, що вже третій рік поспіль посольство допомагає поширювати українські книжки. У 2023 році передано 2 тисячі книжок до Королівської бібліотеки Данії, ще тисячу – у 2024-му. Видання розподіляють між бібліотеками по всій країні. За його словами, проєкт надихнув данців започаткувати власну ініціативу – у грудні 2024 року зібрано тисячу книжок англійською для українських студентів-архітекторів. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-mezhakh-aktsii-ukrainskym-ditiam-ukrainsku-knyhu-nadislaly-ponad-1-mln-knyzhok/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm